

Sygn. akt VIA Ca 562/08

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 28 października 2008 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny
w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA Marzena Miąskiewicz

Sędzia SA Aldona Wapińska

Sędzia SA Magdalena Tymińska (spr.)

Protokolant apl. rad. Tomasz Chełstowski

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2008 r. w Warszawie
na rozprawie

sprawy z powództwa Władysława K

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o karę pieniężną

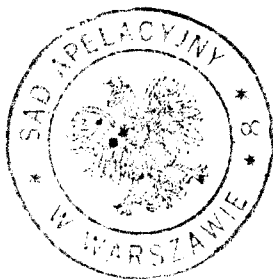
na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji
Energetyki

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów

z dnia 17 grudnia 2007 r.

sygn. akt XVII Ame 115/07

oddala apelację.

Na oryginale właściwe podpisy.
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy

Uzasadnienie

Władysław K , prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo P - H - U siedzibą w R , wniósł odwołanie od decyzji Prezes Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 23 marca 2007 r. , którą to decyzją orzeczono , że naruszył w dniu 25 czerwca 2003r. warunek 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi z dnia 27 czerwca 2001 r. w ten sposób, iż wprowadził do obrotu , poprzez prowadzoną przez siebie stację paliw , olej napędowy o jakości niezgodnej z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych (Dz.U.2002 r., Nr 229, poz.1918) oraz , że naruszył w dniu 2 listopada 2004 r. warunek 2.2.3. w/w koncesji na obrót paliwami ciekłymi w ten sposób, iż wprowadził do obrotu , poprzez prowadzoną przez siebie stację paliw , olej napędowy o jakości niezgodnej z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz.U.2004. Nr 192. póź. 1969). Za w/w działania wymierzono przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 96.000 zł , co stanowi 1,87 % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2005 r.

W przedmiotowym odwołaniu powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji , ewentualnie o jej zmianę poprzez obniżenie wysokości nałożonej kary do kwoty 10.494,12 zł.

Pozwany Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 17 grudnia 2007 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób , iż w miejsce kary pieniężnej w wysokości 96.000 zł nałożył na Władysława K karę pieniężną w wysokości 15.000 zł oraz zasadził od Prezesa Urzędu

Regulacji Energetyki na rzecz Władysława K kwotę 50 zł tytułem zwrotu połowy wpisu sądowego od odwołania.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych :

Władysław K prowadzi działalność gospodarczą polegającą na obrocie paliwami ciekłymi na podstawie koncesji udzielonej mu przez Prezesa URE decyzją z dnia 27 czerwca 2001 r. nr OPC/1 823/3011 /W/2/200 1/ALK. Działalność ta wykonywana jest przez powoda na prowadzonej przez niego stacji paliw znajdującej się w miejscowości R . Punkt 2.2.3. w/w koncesji stanowi , iż „ koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych określonych w niniejszej koncesji, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów lub z norm określonych obowiązującymi przepisami ”. W dniu 30 października 2003r. Główny Inspektor Inspekcji Handlowej poinformował Prezesa URE o wyniku kontroli jakości paliw ciekłych, która została przeprowadzona w dniu 25 czerwca 2003 r. na prowadzonej przez powoda stacji paliw . Z protokół kontroli wynika , że w dniu 25 czerwca 2003 r. pobrano próbki benzyny bezołowiowej i oleju napędowego, które przekazano następnie do Instytutu Technologii Nafty w K celem zbadania jakości paliw pod kątem zgodności z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że w badanej próbce benzyny bezołowiowej nie stwierdzono niespełnienia wymogów przepisów prawa co do jej jakości , natomiast w próbce oleju napędowego stwierdzono, że zawartość siarki wynosiła 530 mg/kg , a powinna , przy uwzględnieniu tolerancji wynikającej z przyjętej metody badawczej , wynosić maksymalnie 350 mg/kg . Ponadto stwierdzono, że w zakresie składu frakcyjnego wynik pomiaru wyniósł 373,5° C, a nie powinien zgodnie z rozporządzeniem przekroczyć 360° C. Na

wniosek powoda próbki kontrolne oleju napędowego zostały skierowane na badanie do Wojskowego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Służb Materiałów Pędnych i Smarów w W . W wyniku przeprowadzonych przez ten ośrodek badań potwierdzono , iż jakość oleju napędowego nie spełnia wymagań określonych przepisami prawa. Pismem z dnia 17 grudnia 2003 r. Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z naruszeniem warunku 2.2.3. koncesji. W piśmie z dnia 27 grudnia 2003 r. powód wyjaśnił , iż zaopatruje swoją stację paliw na podstawie umowy zawartej z P „O ”. Przewoźnik paliwa spółka P dowozi je do stacji powoda w niezaplombowanych cysternach . Powód nie ma możliwości sprawdzenia jakości dostarczonego paliwa. W dniu 4 stycznia 2005 r. Główny Inspektor Inspekcji Handlowej poinformował Prezesa URE o wyniku ponownej kontroli jakości paliw ciekłych na stacji paliw powoda , która została przeprowadzona w dniu 2 listopada 2004 r.. Z protokołu kontroli wynika, że pobrano próbki benzyny bezołowiowej 95 oraz 98 i oleju napędowego, które przekazano następnie do Instytutu Technologii Nafty w K celem zbadania jakości paliw pod kątem zgodności z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. Nr 192, póź. 1969). W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że benzyna bezołowiowa 95 oraz 98 spełnia kryteria oznaczone przepisami , natomiast olej napędowy ich nie spełnia. W dniu 17 listopada 2004 r. ponownie pobrano próbki paliwa i następnie przekazano je do Instytutu Technologii Nafty w K , który potwierdził , że nie spełnia ono wymagań określonych przepisami prawa w zakresie składu frakcyjnego oraz w zakresie zawartości siarki (1175 mg/kg przy maksymalnej dopuszczalnej zawartości wynoszącej 621 mg/kg) . Pismem z dnia 24 lutego 2005 r. Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z naruszeniem

warunku 2.2.3. koncesji. W piśmie z dnia 10 marca 2005 r. powód złożył wyjaśnienia . Przedsiębiorca zwrócił uwagę, iż sprzedawane przez niego paliwo posiadało certyfikaty jakości wydane przez Laboratorium Kontroli Jakości w K . Powód wskazał ponadto, iż paliwo było dostarczane na prowadzoną przez niego stację paliw samochodami będącymi własnością P P . Na wezwanie Prezesa URE powód złożył oświadczenie , że w 2005 r. osiągnął przychód z działalności koncesjonowanej w wysokości 5.141.421,52 zł . Na rozprawie w dniu 12 grudnia 2007 r. powód oświadczył, iż w 2005 r. osiągnął dochód w wysokości 20.988,24 zł. Pozwany nie zakwestionował twierdzenia powoda w tym zakresie . Sąd Okręgowy uznał w/w oświadczenie za przyznane na zasadzie art. 230 k.p.c..

Sąd Okręgowy zważył , że fakt naruszenia przez powoda warunku 2.2.3. udzielonej mu koncesji na obrót paliwami ciekłymi jest bezsporny. Powyższe stwierdzenie potwierdzają jednoznacznie wyniki badań próbek paliwa pobranych na stacji paliw użytkowanej przez powoda ; wyniki te nie były w żaden sposób kwestionowane przez powoda. Prezes URE był zatem zobligowany do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu powoda, iż nałożenie na niego kary przez Prezesa URE narusza zasadę , iż nie można być karanym dwa razy za popełnienie tego samego czynu. Nałożenie kary przez Prezesa URE jest konsekwencją naruszenia przez powoda warunków udzielonej mu koncesji . Natomiast nałożenie kary na podstawie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw następuje z tytułu wprowadzenia do obrotu paliw ciekłych niespełniających wymagań jakościowych . Wcześniejsze nałożenie na powoda kary na podstawie w/w ustawy nie wyłącza możliwości nałożenia na niego kary z tytułu naruszania koncesji. Należy podkreślić, że koncesja jest zobowiązaniem przedsiębiorcy do wykonywania wynikających z niej obowiązków w zamian za korzyści płynące z tego tytułu. Przedsiębiorca

prowadzący koncesjonowaną działalność odpowiada za sprostanie tym obowiązkom , bez względu na to, jakich środków do tego użył , czy też , jakie czynności podjął , aby rezultat ten osiągnąć. Przedsiębiorca ma pełną swobodę w wyborze działań , które podejmie w celu wywiązania się z obowiązków koncesyjnych . Może to czynić, np. poprzez żądanie od dostawcy certyfikatów potwierdzających jakość paliwa przy zakupie każdej partii, jak również poprzez pobranie stosownych próbek paliwa do kontroli. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że powód otrzymywał certyfikaty od dostawców. Nie zmienia to jednak faktu , iż powód , na własne ryzyko, dopuścił do sprzedaży paliwo o jakości niezgodnej z przepisami , nie przeprowadzając dodatkowych badań próbek. Zdaniem Sądu Okręgowego , powód nie dopełnił w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej należytej staranności w rozumieniu art.355 § 2 k.c.. Dopuszczenie do obrotu paliwa złej jakości jest ponadto wysoce szkodliwe , zarówno dla środowiska (emisja trujących gazów) , jak i dla konsumentów (uszkodzenia silnika).

W ocenie Sądu Okręgowego , okoliczności sprawy w pełni uzasadniają ukaranie przedsiębiorcy z powodu naruszenia warunków koncesji. Nie uzasadniają jednak nałożenia na powoda kary w wysokości 96.000 zł. Sąd Okręgowy zważył, że Prezes URE wymierzając karę pieniężną , wbrew nakazowi określönemu w art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego , nie uwzględnił możliwości finansowych powoda. Na rozprawie w dniu 12 grudnia 2007 r. pełnomocnik pozwanego przyznał, że oceny możliwości finansowych powoda dokonano wyłącznie na podstawie wysokości przychodu osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Tymczasem , zdaniem Sądu Okręgowego , oparcie się wyłącznie na wysokości przychodu przedsiębiorcy nie może być uznane za prawidłowe wypełnienie dyspozycji art. 56 ust. 6 ustawy Prawa energetycznego , który nakazuje uwzględnić możliwości finansowe karanego przedsiębiorstwa. Dla zbadania rzeczywistych możliwości finansowych powoda

konieczne jest zatem uwzględnienie także innych danych , takich jak dochód przedsiębiorstwa oraz koszty związane z jego prowadzeniem. Konieczność poniesienia kary w wysokości 96.000 zł wiąże się z realnym ryzykiem utraty przez powoda płynności finansowej, a w konsekwencji prowadzić może do wyeliminowania go z rynku. Instytucja kary pieniężnej ,określona w przepisach art. 56 ustawy Prawa energetycznego, powinna oczywiście spełniać funkcję prewencyjną i represyjną . Nie powinna jednak pełnić funkcji eliminacyjnej , ta bowiem zastrzeżona jest dla instytucji cofnięcia koncesji określonej w przepisie art. 41 ust. 2, 3 i 4 ustawy Prawo energetyczne.

Zdaniem Sądu Okręgowego , okoliczności sprawy uzasadniają ustalenie kary pieniężnej na kwotę 15.000 zł. Tak określona kara uwzględnia dyrektywy wymiaru kary określone w przepisie art. 56 ust 6 ustawy Praw energetyczne , tj. jest adekwatna do stopnia zawinienia , stopnia szkodliwości czynu , dotychczasowej postawy przedsiębiorcy oraz jego sytuacji majątkowej. Ponadto kara w tej wysokości spełnia zarówno funkcję prewencyjną – jest wyraźnym ostrzeżeniem na przyszłość dla powoda , zapobiegającym powtarzaniu nagannych zachowań , jak i funkcję represyjną – stanowi poważną dolegliwość dla przedsiębiorcy, nie niosąc ze sobą jednocześnie ryzyka wyeliminowania go z obrotu gospodarczego.

Mając powyższe na uwadze , Sąd Okręgowy na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. orzekł jak w wyroku .

Apelację na powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł Prezes Urzędu Regulacji Energetyki , zaskarżając wyrok w całości . Pozwany zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów , które , jak wynika z treści uzasadnienia apelacji , polega na uznaniu przez Sąd I instancji wartości dochodu za podstawowy wyznacznik wysokości kary pieniężnej. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania,

ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W uzasadnieniu apelacji pozwany stwierdził , że nie sposób się zgodzić , iż kara w wysokości 15.000 zł jest adekwatna do stopnia zawinienia , stopnia szkodliwości czynu oraz , że spełnia swoją funkcję prewencyjną. Kara pieniężna wymierzona powodowi w wysokości 96.000 zł wydaje się pozwanemu karą wyważoną , uwzględniającą wymogi zawarte w art.56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne .

Powód Władysław K wniósł o oddalenie apelacji . Powód stwierdził , że Sąd Okręgowy właściwie ocenił jego możliwości finansowe . Podniósł ponadto , że dochód osiągnięty w 2006 r. wyniósł 26.736,48 zł brutto.

Sąd Apelacyjny w Warszawie zważył , co następuje :

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd II instancji nie podziela zarzutu apelacji naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów . Przede wszystkim należy stwierdzić , że prawidłowe postawienie takiego zarzutu wymaga wskazania konkretnego dowodu przeprowadzonego w sprawie , którego zarzut ten dotyczy i podania, w czym skarżący upatruje wadliwą jego ocenę. Postawienie skutecznie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego , to bowiem może być jedynie podstawą stwierdzenia , że sąd przekroczył granice swobodnej oceny dowodów. Zdaniem Sądu Apelacyjnego , skarżący powyższego nie wykazał .

Należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego , że okoliczności niniejszej sprawy , uzasadniające ukaranie przedsiębiorcy z powodu naruszenia warunków koncesji , nie uzasadniają jednak nałożenia na niego kary w wysokości 96.000 zł. Sąd Okręgowy słusznie stwierdził , że Prezes URE wymierzając karę pieniężną w wysokości formalnie zgodnej z art. 56 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne , nie wziął faktycznie pod uwagę jednej z istotnych

przesłanek , mających znaczenie dla określenia jej wymiaru zgodnie z art. 56 ust. 6 w/w ustawy , a mianowicie możliwości finansowych powoda. Powyższe wynika wprost z uzasadnienia zaskarżonej decyzji oraz z oświadczenia pełnomocnika Prezesa URE złożonego na rozprawie w Sądzie I instancji w dniu 12 grudnia 2007 r.. Otóż , treść tych wypowiedzi jednoznacznie dowodzi , że pozwany potraktował w przedmiotowej sprawie wysokość przychodu osiągniętego przez powoda w 2005 r. jako miernik jego możliwości finansowych . Tymczasem , z łącznej analizy ust. 3 art. 56 i ust. 6 art.56 w/w ustawy wynika bezspornie , że to nie jest to samo. Z całą pewnością dla ustalenia rzeczywistych możliwości finansowych przedsiębiorcy istotne jest uwzględnienie także wysokości dochodu osiągniętego przez niego w danym roku . Sąd Okręgowy ustalił , na podstawie oświadczenia powoda niekwestionowanego przez pozwanego , że dochód powoda w 2005 r. wyniósł 20.988,24 zł . Konieczność zatem zapłaty przez powoda kary w wysokości 96.000 zł , tj. w wysokości kilkakrotnie przewyższającej kwotę uzyskanego rocznego dochodu , mogłoby spowodować pozbawienie powoda w danym momencie możliwości dalszego prowadzenia działalności gospodarczej i zarobkowania . Należy w tym miejscu zwrócić dodatkowo uwagę , że z protokołu przesłuchania Władysława K (ur. w 19 r.), prowadzącego przedmiotową działalność gospodarczą wynika , że na utrzymaniu powoda pozostają : żona (lat) oraz teściowa (lat). (protokół: k.17-19 akt adm.).

Oczywiście rację ma pozwany twierdząc , że instytucja kary pieniężnej , określona w art. 56 ustawy Prawo energetyczne , powinna spełniać funkcję prewencyjną i represyjną . Należy jednak zgodzić się z Sądem Okręgowym , że okoliczności niniejszej sprawy uzasadniają przekonanie , że ustalenie kary pieniężnej na poziomie 15.000 zł spełnia zarówno funkcję prewencyjną – jest wyraźnym ostrzeżeniem dla powoda , mającym na celu zapobieżenie podobnym nagannym działaniom na przyszłość , jak i – funkcję represyjną , gdyż z

pewnością stanowi dolegliwość dla przedsiębiorcy z uwagi na wysokość uzyskiwanego dochodu . Powód z pewnością zdaje sobie obecnie sprawę z konsekwencji, jakie może spowodować kolejne naruszenie warunków koncesji.

Biorąc powyższe pod uwagę , Sąd Apelacyjny uznał , że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odpowiada prawu .

Z uwagi na powyższe , Sąd Apelacyjny w Warszawie na podstawie art.385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Nia oryginalnie własności podpropi
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy